

Till Statsrådet och chefen för
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

YTTRANDE 2015-09-03

Betänkandet SOU 2015:64 En fondstruktur för innovation och tillväxt (dnr N2015/4705/KF)

Inledning

Vi instämmer i förslaget att inrätta en ny fond för statliga riskkapitalinvesteringar med uppdrag att tillsammans med privat kapital investera i svenska innovativa företag med hög tillväxtpotential. Vi anser dock att förslaget behöver utvecklas och förtydligas.

Sammanfattande synpunkter

Det finns behov av att skapa en helhetssyn på all offentlig riskkapitalverksamhet. Vi stödjer utredarens förslag att Fondinvest ska få ansvaret för förvaltningen av de EU-finansierade fonder som planeras för nästa strukturfondsperiod. Som en följd av detta bör, så snart så är praktiskt lämpligt, verksamheten i Almi Invest överföras till Fondinvest.

I sektorer som behöver stöd och är viktiga för Sverige behövs en väl fungerande näringskedja, d.v.s. att bolag utvecklas från att vara små innovativa till att bli medelstora och stora företag. Beroende på sektor ser behoven olika ut. Att enbart fokusera insatser till små företag kan vara otillräckligt om det inte finns någon som är beredd att satsa fullt ut på deras teknik. Samverkan mellan företag är en central komponent för att utveckla en sektor. Investeringsinsatser bör därför inte enbart begränsas till tidig fas.

För att inte statens och Fondinvests anseende som trovärdig avtalspart och långsiktig ägare skall komma att påverkas av de föreslagna åtgärderna instämmer vi i att den föreslagna omstruktureringen av Fouriertransform sker ansvarsfullt och i ordnade former, när det gäller såväl förvaltningen som innehaven i portföljbolagen. Av samma skäl behöver Fondinvests uppdrag vara långsiktigt.

Omställningen till nya områden kommer att ta lång tid. Att resa kapital till nya fonder och starta nya investeringsverksamheter tar tid. Endast ett fåtal av de redan etablerade fonderna som finns idag har den profil som eftersöks i utredningen. Detta medför att nya ledningsteam och nya fonder måste skapas och etableras. Privata investerare i förstagångsfonder fäster stor vikt vid track-record hos ledningsteam och avkastningspotential, vilket i sig kan utgöra en utmaning.

Avsnitt

5.2 En ny riskkapitalstruktur

Styrmedlen mot fondernas verksamheter kommer att vara begränsade efter det att investerarlöften har erhållits. Det blir därför angeläget att tillse att fondernas statuter klart reglerar deras verksamhetsområden. Målsättningen är att etablera nya VC-fonder, vilket är bra. Bl.a. life science och clean tech pekas ut som centrala områden där det finns ett behov. Det bör noteras att detta är några av de områden där det redan finns etablerade VC-fonder. Områden som saknar fokuserade investerare och som är centrala industrier för Sverige, såsom tillverkande industri och fordon, är inte omnämnda.

Många segment och industrier behöver en mer fungerande värdekedja, som möjliggör att innovationer kan utvecklas till bärkraftiga affärsidéer. Utredningen belyser i mindre omfattning svårigheten att nå finansiell avkastning på investeringar i tidig fas. Att resa privat kapital till fonder i tidig fas och inom områden med ett uttalat stort kapitalbehov och högre riskprofil är utmanande. Privata investerare söker team med kompetens och track record. Assymetrisk riskfördelning är ett nödvändigt hjälpmedel som dock samtidigt innebär en oundviklig värdeöverföring till privata händer. Assymetrin kan inte vara så stor att revolveringen av fonderna omöjliggörs.

5.3 Fondinvest AB:s uppdrag, kapital och organisation

En investeringsorganisation måste förstå och handha alla centrala delar i investeringsprocessen. Den specifika fördelningen mellan egna interna resurser och externa konsulter är en fråga för organisationskommittén och Fondinvests styrelse att avgöra.

5.4 Närmare om investeringsverksamheten

Ett bra förslag. Det bör noteras att en alltför rigid årscykel kan försvåra för externa fondinitiativ. Vidare kan asymmetrisk riskfördelning urholka möjligheten till revolvering.

5.5 Garantisystem

Det är viktigt att beakta risken med att bankerna överutnyttjar ett garantisystem i utformningen av systemet.

5.6 Demonstrationsanläggningsfond

Vid utvärdering av en anläggningsinvestering är det viktigt att se på det privata bolagets/bolagens långsiktiga affärsplan och finansiella styrka. En risk är annars att anläggningen fungerar bra men det fattas resurser att växla in framgången i en fullskalig kommersialisering.

5.7 Genomförande och finansiering

Genom att fullfölja FTABs redan ingångna åtaganden och förpliktelser stöttas en av Sveriges viktiga näringar och mer kapital kommer att finnas för framtida investeringsområden. Det finns en hög samlad förvaltarkompetens och betydande infrastruktur på plats. Denna kan användas både i en omställning och i en förvaltning av befintliga verksamheter. En ansvarsfull och affärsmässig förvaltning av befintliga innehav leder till att dagens portfölj avyttras inom en rimlig tidsperiod och att bilden av staten som trovärdig investerare bibehålles.

Fouriertransform AB utgår från att bolaget kommer att beredas möjlighet att medverka i förberedelserna vid implementeringen av förevarande förslag.

5.9 Innovationsstöd

Biträder förslaget.

Fouriertransform AB

Sigrun Hjelmquist
Styrelsens ordförande